

Ce este afazia?

Ați fost probabil confruntat cu afazia mai demult. La început afazia ridică întrebări, ca de exemplu: ce este afazia, cum se manifestă ea și ce complicații ar putea să apară.

Ce este afazia?

Orice ființă umană folosește limbajul. A vorbi, a găsi cuvintele potrivite, a înțelege, a citi, a scrie și a gesticula fac parte din utilizarea limbajului. Dacă, ca rezultat al unor leziuni cerebrale una sau mai multe părți ale limbajului nu mai funcționează normal, acest lucru se numește afazie. Afazia-A(=non) phasia(=a vorbi) aceasta înseamnă astfel că cineva nu mai poate să spună ceea ce el sau ea dorește. El sau ea nu mai poate utiliza limbajul. În afara afaziei, pot apărea paralizii și/sau probleme cu privire la:

- acțiuni conștiente
- observarea mediului inconjurător
- concentrare, luarea de inițiative și memorie

Oamenii nu mai pot face două lucruri în același timp.

Mulți oameni trăiesc frustrarea de a nu putea să exprime clar ceea ce doresc sau de a nu putea înțelege clar ceea ce spune cealaltă persoană în timpul vacanțelor în străinătate. Chiar și în țări unde cunoaștem bine limba ni se poate întâmpla acest lucru când mergem la medic de exemplu. În țări unde stăpânim limba mai puțin, capacitățile noastre de comunicare cu populația locală devin mai limitate și nu reușim întotdeauna să comandăm felul de mâncare pe care îl dorim. Oamenii care suferă de afazie trăiesc acest lucru în fiecare zi. Afazia este astfel o tulburare a vorbirii. Nu există doi oameni care suferă de afazie care să fie la fel: afazia este diferită pentru fiecare. Severitatea și acțiunea afaziei depind, printre altele, de localizarea și gravitatea leziunii cerebrale, de competența lingvistică anterioară și de personalitatea fiecăruia. Unii bolnavi de afazie pot înțelege bine limbajul dar au probleme în a găsi cuvintele potrivite sau în a construi propoziții. Alții pe de altă parte, vorbesc mult dar ceea ce spun nu este sau este greu de înțeles pentru partenerul de discuție; acești oameni au mari probleme în a înțelege limbajul. Competența lingvistică a celor mai mulți bolnavi de afazie este undeva între aceste două extreme. Observație: cineva care suferă de afazie are la dispoziție tot timpul întregile sale capacități intelectuale. Aproape întotdeauna există o anumită recuperare spontană a vorbirii când afazia se manifestă. Această recuperare este rareori sau niciodată completă. Totuși, cu multe exerciții, efort și perseverență anumite îmbunătățiri pot fi făcute.

Apariția afaziei

Afazia se dezvoltă ca rezultat al unei leziuni cerebrale. Originea unei asemenea leziuni este în mare parte o tulburare vasculară. O asemenea tulburare se mai numește și atac, hemoragie cerebrală, infarct

cerebral sau apoplexie. În termeni medicali se numește ACV: Accident Cerebral(=creier) Vascular(=vas de sânge). Alte cauze pentru apariția afaziei pot fi un traumatism (o vătămare a creierului cauzată de exemplu de un accident rutier) sau o tumoare la creier.

Creierul nostru are nevoie pentru a funcționa de oxigen și glucoză. Dacă în urma unui ACV sau uneia dintre celelalte cauze, circulația sângelui este întreruptă, celulele creierului mor în acea zonă. Creierul are zone cu diferite funcții. Pentru majoritatea oamenilor zonele pentru folosirea vorbirii sunt situate în jumătatea stângă a creierului. În caz de vătămare în aceste zone vorbim de afazie.

Ce complicații pot apărea?

Rareori se întâmplă ca cineva să sufere doar de afazie. Frecvent și alte zone ale creierului sunt afectate. Exemple de complicații:

- semiparaliză. Pentru bolnavii de afazie acestea sunt de obicei pe partea dreaptă a corpului. Activitatea musculară este afectată pe o parte iar ca rezultat mușchii nu mai colaborează bine.
- pierderea a jumătate din vedere (hemiopsie, hemi=jumătate, opsia= a vedea). Cei mai mulți oameni văd tot ce este situat pe partea sănătoasă a corpului lor dar nu și lucrurile care sunt situate pe partea afectată.
- necunoașterea executării anumitor acțiuni (apraxia, a=nu, praxia=a executa). Acțiuni simple ca îmbrăcatul, mâncatul, băutul, brusc nu mai pot fi executate conștient. O persoană care suferă de afazie nu știe, de exemplu, cum să stingă o lumânare dacă ei sau lui i se cere să o facă (acțiune conștientă), în timp ce stinge automat un chibrit pe care ea sau el îl ține în mână dacă este în pericol să-și ardă degetele.
- probleme cu mâncatul, băutul și înghițitul (disfagie, dis=nu bine, phagia=a înghiți). Din cauza leziunii cerebrale, mușchii gastrici și ai gâtului pot deveni paralizați, foarte sensibili sau insensibili. Acest lucru face ca mâncatul și băutul să fie niște sarcini foarte grele. Din cauza paraliziei și a pierderii sensibilității pe o parte a obrazului, saliva poate curge neobservată pe la colțul gurii.
- probleme de memorie. În cazul reproducerii de informații, vorbirea joacă un rol important. Din cauza problemelor de vorbire, se pare că memoria nu mai funcționează la fel de bine. De aceea, notează întotdeauna niște cuvinte cheie; acest lucru face ca bolnavii de afazie să-și amintească lucruri mai ușor.
- reacționează diferit. Uneori oamenii reacționează complet diferit confrunțați cu evenimente, după ce au suferit un atac, decât înainte. Controlul exprimării emoțiilor a devenit mai dificil. Este posibil a cineva să râdă sau să plângă mai des. Este de asemenea posibil ca să facă mai mult efort să se oprească.
- epilepsie. Când creierul se reface în urma unei leziuni, se formează țesut cicatrizat. Uneori, acest țesut cicatrizat cauzează un așa numit scurt circuit în interiorul creierului. Ca urmare, corpul are convulsii, persoana poate avea dificultăți la respirație și el sau ea își poate pierde cunoștința. O asemenea criză durează doar câteva minute, dar de obicei este bruscă și frica pe care o cauzează persoanei suferinde ca și familiei acesteia este de aceea enormă.

Lista de complicații de mai sus nu este sub nici o formă completă.

Simptomele afaziei și complicațiile acesteia sunt complet diferite pentru fiecare persoană. Fiecare problemă mai sus menționată *poate* apărea în combinație cu afazia, dar nu este obligatoriu.

Tratamentul afaziei

Mulți oameni care suferă de afazie au fost spitalizați pentru o perioadă de timp. Această spitalizare a avut de obicei loc după ce s-a produs leziunea cerebrală. După ce au ieșit din spital, mulți oameni au încă nevoie de tratament. Nu este întotdeauna clar către cine ar trebui să se adreseze pentru ajutor. Vă rugăm să vă consultați cu medicul care vă tratează despre posibilitățile din regiunea dumneavoastră. Tratamentul afaziei este aproape întotdeauna oferit de logopezi. În principiu, oricine suferă de afazie este eligibil pentru terapie de vorbire. Durata tratamentului este printre altele legată de recuperarea în urma afaziei și de posibilitățile și reglementările din țara în care trăiți.

Reguli pentru comunicare

Din cauza afaziei, modul în care cineva înțelege ceva sau se exprimă se schimbă. Folosind cât mai bine opțiunile de comunicare rămase, oamenii mai pot comunica încă cu cei care suferă de afazie. O persoană cu afazie gravă înțelege doar cele mai importante cuvinte dintr-o propoziție. El sau ea înțelege doar „cuvintele cheie”. A înțelege lucruri prin intermediul cuvintelor cheie poate provoca neînțelegeri, deoarece prin combinarea cuvintelor cheie cu acceptiunea generală a lucrurilor mesajul poate fi înțeles greșit. Câtodată noi și cineva care suferă de afazie credem că ne-am înțeles bine. O reacție ulterioară arată că uneori nu a fost cazul.

Dacă ați dori să spuneți ceva cuiva care suferă de afazie

- În primul rând, făceti-vă timp pentru conversație. Așezați-vă confortabil și stabiliți contactul vizual.
- Dacă vă temeți de conversație, atunci spuneți ceva simplu despre dumneavoastră și respectiv, puneți întrebări la care deja știți răspunsul.
- Vorbiți încet și în propoziții scurte, subliniați cele mai importante cuvinte dintr-o propoziție.
- Scrieți cele mai importante cuvinte. Repetați mesajul și înmânați pacientului cu afazie ceea ce ați scris. Pacientul cu afazie poate să îl folosească ca memento sau ca un mod de comunicare.
- Ajuțați pe cineva care suferă de afazie cu problemele ei sau lui în a se exprima, arătând, gesticulând, desenând sau scriind, întrebând dacă el sau ea poate să arate, să gesticuleze, să desene sau să scrie câte ceva. Căutați împreună în dicționarul de buzunar sau într-o carte de conversație.

Dacă cineva care suferă de afazie vrea să vă spună ceva

În primul rând trebuie să fie clar cine este vizat, ce se întâmplă sau s-a întâmplat sau posibil unde sau când are sau a avut loc evenimentul. Este foarte important să punem întrebările potrivite, să fim inventivi și să procedăm cât mai sistematic posibil. Încercați întotdeauna să puneți întrebări cu soluții multiple, în care să enumerați una după alta soluțiile de ales.

Unelte de comunicare

În multe țări există cărți cu imagini de indicat cu cuvinte și desene. Indicând cuvinte sau desene cineva poate să clarifice ceea ce vrea să spună. Consultați medicul sau logopedul dacă asemenea ajutoare sunt

disponibile și în țara dumneavoastră. Dacă nu este cazul, puteți face singuri o carte de comunicare. Puteți include în ea, poze, imagini sau cuvinte care sunt importante pentru persoana care suferă de afazie. În acest fel o discuție despre evenimente poate avea loc și sentimentele pot fi discutate.

Când comunicați cu cineva care suferă de afazie, prin intermediul unei asemenea cărți, puteți încerca să căutați împreună concepte care sunt importante pentru discuție. Asigurați-vă că aveți la îndemână hârtie și creion. Puteți scrie unul sub altul cele mai importante cuvinte din conversație în așa fel încât, conținuturile să fie mai ușor de urmărit și memorat.

Răbdarea cucerește totul

A purta o conversație cu cineva care suferă de afazie cere foarte mult timp și răbdare. În ciuda ponturilor mai sus menționate, se poate întâmpla ca totuși să nu vă puteți înțelege unul cu celălalt. Renunțați la subiect pentru un timp, apoi încercați din nou; veți avea probabil mai mult succes atunci!

Mai multe informații

Pe site-ul web al Asociației Internaționale Aphasie (AIA) puteți găsi mai multe informații despre afazie în mai multe limbi:

www.aphasia-international.com. Aici veți găsi de asemenea link-uri către asociațiile naționale pentru afazie care asigură fiecare informații despre afazie în limba proprie.

Obiectivul acestui site este să aducă în atenție afazia și să stimuleze formarea de grupuri de contact pentru camarazii de suferință, pentru a-i împiedica pe cei care suferă de afazie să sfârșescă în izolare socială.